

Nederlandse Kleurkanarie Club

Dutch Colorbred Canary Society
Société Canaris Couleurs de Pays Bas

Voeding en voedingsstoffen overzichten

Over voeding voor kanaries valt veel te schrijven.

Zo divers er soorten kanaries zijn in kleur, postuur en ras, zo divers zijn er mensen die ze houden en allemaal een mening (mogen) hebben over voeding. Toch wil ik proberen om met enkele overzichten sommige vooroordelen weg te nemen.

Te beginnen met het kleinste overzicht.

Percentages mengeling vogelzaden.

Een overzicht van Teurlings vogelzaden, te weten van Jos van Himbergen, die er geen bezwaar tegen zal hebben dat ik zijn overzicht opneem en er iets over schrijf.

De percentages geven aan dat ingespeeld moet worden op de behoefte van de vogel gedurende het jaar en dat die behoefte per seizoen verschilt.

Als liefhebber moet je je dus vergewissen dat een vogel in de rustperiode een andere behoefte heeft dan in de periode waarin de jongen moeten worden groot gebracht.

Het is dus van belang dat je dat verschil onderkent en door aanpassingen in het 'voedingspatroon' de vogels, die van jou afhankelijk zijn, helpt om ofwel goed door de winter te komen ofwel een maximale prestatie tijdens de kweekperiode te leveren.

In het tweede overzicht kun je aan de hand van de voedingsstoffen in de soorten zaden zien welke gevolgen dat heeft.

De basis is in ieder geval, dat er een GOEDE zaadmengeling aan vogels moet worden gegeven. Bezuinigen op de kwaliteit is ZEER ONVERSTANDIG en zal altijd leiden tot mindere gezondheid en daarmee mindere prestatie van je vogels.

Je snijdt jezelf dus altijd in de vingers als je vogels kwalitatief mindere zaden te eten geeft.

Het kopen van zaden is hiermee dus een kwestie van vertrouwen. Hheb je eenmaal dat vertrouwen dan valt het toch nog eenvoudig te controleren door de kiemproef te doen.

Zaad van goede kwaliteit zal volledig en snel kiemen, zaad dat niet kiemt is over het algemeen oud (overjarig) zaad.

Wie een (volks-/groenten-)tuin heeft en wel eens boontjes legt, weet dat overjarige boontjes nu eenmaal minder kiemen en dat het resultaat overeenkomstig kwantitatief minder en van mindere kwaliteit zal zijn, zo is dat ook bij vogelzaden.

Genoeg over mengelingen van zaad, we gaan naar de inhoud.

Voedingsstoffenoverzicht vogelzaden voor kanaries.

In dit schema zie je welke voedingsstoffen de verschillende zaden hebben.

Een van de dingen die mij dan gelijk opvalt is, dat het percentage aan ruw eiwit méér is dan veel vogelliefhebbers denken, nl tot 21,5 % voor lijnzaad, wat dan wel voor slechts 3 á 5 % in de zaadmengeling voorkomt. Maar ook het percentage van 20% eiwit van raapzaad/koolzaad mag er zijn en dat is bijna 1/3 van de zaadmengeling voor kanaries.

Vergelijk het eens met het percentage in het overzicht van ei-krachtvoer!

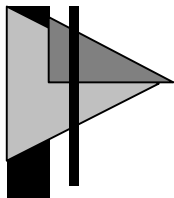
De percentages van plantaardig eiwit bij een goede zaadmengeling geeft dus aan dat deze voldoende aanwezig is.

Dan gaat het óók nog om het soort eiwit en dan praat ik over eiwitten van hoge of lage waarden en essentiële en niet essentiële eiwitten.

Daarnaast nog de combinatie tussen eiwitten van plantaardige en van dierlijke afkomst en wat is dan wel RUW EIWIT.

Zoveel dat het nuttig is er een verhaal op zich zelf van te maken en dat zal ik dan ook in het tweede deel uitgebreid aan de orde laten komen.

Deze keer houden we het bij de verschillende voedingsstoffen.



Nederlandse Kleurkanarie Club

Dutch Colorbred Canary Society
Société Canaris Couleurs de Pays Bas

Om te weten wat we met kennis van voedingsstoffen aan moeten, moeten we eerst weten wat de vogel voor behoefte aan voedingsstoffen heeft en welke functie deze voedingsstoffen in het vogellichaam krijgt.

We kennen drie functies, waar overeenkomstig behoefte aan voedingsstoffen voor nodig zijn:

- Brandstoffen
- Bouwstoffen
- Beschermende stoffen

Te beginnen met de grootste behoefte en daarmee de belangrijkste de **brandstoffen**.

De brandstoffen zorgen voor lichaamsfuncties: het op temperatuur houden van het vogellichaam 40°C !! en de functies van organen waaronder de bloedcirculatie en de spijsverteringscyclus en de prestatie = arbeid.

Hiervoor heeft elke vogel de voedingsstoffen koolhydraten en vetten nodig.

Koolhydraten zijn onderverdeeld in suikers (enkelvoudige koolhydraten) en zetmeel (meervoudige koolhydraten). Deze koolhydraten worden in het vogellichaam omgezet in glycogeen en opgeslagen in de spieren. Simpel gezegd zonder deze brandstof, want daar praten we dan over, loopt het 'motortje' (bijv. hartje) niet en kan de vogel niet op temperatuur blijven, gaat bol zitten.

Dat gezegd hebbende moet de vogel ook nog 'werken/presteren' = vliegen in zijn geval.

En ook dat vraagt om energie = brandstof = koolhydraten en vetten.

Vetten worden in het vogellichaam overigens ook omgezet in brandstoffen, alleen het proces is anders en daar zal ik u niet onnodig mee 'vermoeien'.

We weten dat de omstandigheden waarin de vogel leeft, de biotoop zoals we dat met een mooi woord noemen, invloed uitoefent op de behoefte aan voedsel/energie. En dat die leefomstandigheden enorm kunnen verschillen, maakt dus het verschil in behoefte duidelijk.

Als voorbeeld een vogel welke buiten in een ruime vlucht rondvliegt, of in een kooitje van 40x40 cm binnen 'opgesloten' zit, maakt in voedingsbehoefte een overeenkomstig 'gigantisch' verschil. We spreken dan van **1 à 2 gram meer of minder zaad!**

Kijk, we moeten wel realistisch zijn dat als een vogel ongeveer 24 gram weegt, de behoefte aan voer bij een verschillende biotoop niet ineens verdubbelt. Gigantisch wordt door veel liefhebbers vaak verkeerd geïnterpreteerd. Maar bij een dagelijkse behoefte van 4 à 5 gram is 1 à 2 gram WEL ¼ tot bijna de helft MEER!

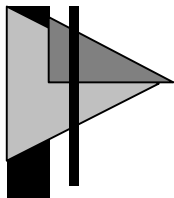
Conclusie: we passen de hoeveelheid zaad aan aan de energie/brandstof behoefte en NIET aan onze gewoonte, van het gebruikelijk een schepje of bakje, want dat doe ik elke dag.

Op dat moment vreet de vogel alleen nog maar zijn voorkeurzaden en krijgt dus eenzijdig, VERKEERD voedsel. Een zaadmengeling moet dus van goede samenstelling zijn en GEPORTIONEERD worden gegeven, zodat alle beschikbare voedingsstoffen welke worden aangeboden ook worden opgenomen.

En dan het onderdeel waar NOG MEER discussie over bestaat; het ei- of krachtvoer.

In dit schema ziet u veel gebruikte soorten krachtvoer met voedingsstoffen-inhoud op een rijtje. Het gaat in deze om u een overzicht te geven en ik heb geen enkel belang bij uw keuze voor een ei-krachtvoer.

Vaak wordt ook hier eerst naar de hoeveelheid eiwitten (**bouwstoffen**) gekeken, alsof dat de belangrijkste voedingsbron is. Als je het hierboven beschreven stukje tekst leest lijkt dat niet waar te zijn. Eiwit is n.l. bouwstof en als zodanig belangrijk tijdens de kweek en rui, maar óók gedurende het hele jaar voor vervanging/herstel van bijv. bevedering.



Nederlandse Kleurkanarie Club

Dutch Colorbred Canary Society
Société Canaris Couleurs de Pays Bas

Indien echter eiwitten niet nodig zijn voor de opbouw dan wel vervanging/herstel zal eiwit naast koolhydraten ALTIJD eerst als brandstof worden aangewend.

Bij minimale opname van voeding, te weinig opname dus, gaat de behoefte aan brandstof v or de behoefte aan bouwstof en daarmee de opbouw/herstel van de vogel verloren.

Andersom is het als de behoefte minder is dan nodig.

De dan niet nodige voedingsstoffen, in dit geval eerst de vetten worden in het vogellichaam opgeslagen, met als gevolg vette vogels die in de kweek niet bevruchten of tot nestelen overgaan en tijdens de tentoonstellingsperiode zware borsten vertonen.

We hebben het aan ons zelf!!!! te danken en het is dus het gevolg van onze manier van voeren.

Weer even terug naar het overzicht, waar mineralen en vitaminen minimaal vernoemd zijn. Dit zijn de **beschermende stoffen**.

Ook daar kom ik later op terug, mogelijk in een derde deel, want ook daar zijn veel vooroordelen van toepassing.

Ik wil u als laatste mijn eigen 'recept' ei-kraftvoer niet onthouden.

Hierin heb ik geprobeerd balans te brengen in de verschillende behoeften van de vogel tijdens de belangrijkste periode van het jaar, n.l. de kweek.

Ook daarin ziet u mogelijke verschillen met uw eigen gewoonten.

Eén verschil licht ik even toe, n.l. de extra toevoeging van de vitamine C.

Alle andere vitaminen zijn naar mijn mening in voldoende mate aanwezig in kant-en-klaar kraftvoer van welke firma dan ook.

Waarom dan toch nog extra vitamine C, zult u zich afvragen.

Vitamine C is de enige vitamine welke risicoloos over-gedoceerd kan worden en bij te veel, het vogellichaam op natuurlijke manier met de ontlasting verlaat en niet 'stapelt' zoals verschillende andere vitaminen met mogelijk verkeerde uitwerking dan het door ons beoogde doel.

Het is DE beschermende vitamine tegen veel ziektes en soms kun je dat dus niet genoeg geven, om je vogels in ongunstige omstandigheden te beschermen, vandaar.

Doe er alvast uw voordeel mee, of denk er over na, ook daar kom ik op terug en leg u onderdeel voor onderdeel uit waarom ik tot deze samenstelling ben gekomen.

De combinatie van eiwitten speelt daarin de belangrijkste rol, maar daarover meer in de eerstvolgende uitgave.

Tot zo ver wens ik u een goed kweekseizoen of wel afronding daarvan en dank u voor uw aandacht bij het lezen van dit artikel.

Cees Diepstraten.

Informatiebron/naslagwerk:

Ervaring welke kwekers met mij hebben gedeeld en tekst uit verschillende boeken op dit gebied,

Eigen opleiding op het gebied van voeding en dieetleer,

Mijn eigen ervaring tijdens verschillende kweekperioden,

Informatie via het Nederlands Voorlichtingsbureau voor de voeding,

Informatie via productbeschrijvingen van firma's en via verschillende websites.